

Eesti Toksikoloogia Seltsi infokiri

Nr 2, 30.06.2023

Lugupeetud Eesti Toksikoloogia Seltsi liige!

Käesolev on järjekorras teine Eesti Toksikoloogia Seltsi infokiri, mille eesmärk on anda liikmetele ülevaade seltsi tegevusest ning kajastada uudiseid. Käesolevast numbrist võite muuhulgas lugeda intervjuusid seltsi liikmetega, kes esinesid ka meie selle aasta koosolekul: **Randel Kreitsberg ja Mailis Laht**. Suur tänu neile oma mõtteid jagamast!

Infokiri ning muu Eesti Toksikoloogia Seltsi puudutav informatsioon on väljas ka seltsi kodulehel:

<https://kbfi.ee/ets/>

Head lugemist!

Ilusat suve soovides

Angela Ivask

Eesti Toksikoloogia Seltsi esimees

Eesti Toksikoloogia Seltsi seminar-aastakoosolek 4. mail 2023 LABRISes (Riigi Laboriuuringute ja Riskihindamise Keskus)

4. mail toimus LABRISes ETSi aastakoosoleku raames seminar, kus tutvusime LABRISe riskihindamise osakonnaga ning LABRISe laboritega. LABRISe poolt võtsid meid vastu riskihindamise laborijuhataja Mari Reinik ning direktori asetäitja toidu- ja söödaohutuse alal Toomas Kramarenko. Tutvusime LABRISe laboritega ning Tartu Ülikooli kohvikuga. Ettekannetega esinesid **Anne Kahru**, kes rääkis toksikoloogia valdkonna tegevustest Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituudis, **Randel Kreitsberg**, kes tutvustas ökotoksikoloogia valdkonda Tartu Ülikooli ökoloogia ja maateaduste instituudis, **Aleksandr Taraskin**, kes rääkis toksikoloogia ja keskkonnakaitsega seotud tegevustest Eesti Keskkonnaagentuuris ning **Madis Leivits**, kes tutvustas veterinaaria valdkonnaga seotud toksikoloogiat Eesti Maaülikoolis.

Kõikide jagatud ettekannetega saab tutvuda siin:

<https://drive.google.com/drive/folders/1oRqNMbVpG8MT0o48AEmlOIj-GBGsczYW?usp=sharing>

Seminaripäeva märksõnadeks olid Rootsi kuningas ning bussireis LABRISest Emajõe äärde ja jalgsimatk ülikooli kohvikusse.

Uudised:

EcoBalt 2023

Eesti Toksikoloogia Selts korraldab 2023.a. oktoobris toimuvale konverentsil „EcoBalt 2023“ toksikoloogia teemalise sessiooni, mille esialgne temaatika on *“The effects of „old“ and emerging chemicals on ecosystems and human”*. Konverentsi koduleht: <https://ecobalt2023.kbfi.ee/>.

Konverentsi abstraktide esitamise tähtaega on pikendatud kuni 1. septembrini.

Seltsi liikmetele, kes olid ETSi liikmed seisuga 17. märts 2023 ja kes esitavad konverentsile abstrakti (abstrakti juhtautor), pakume osalustasu toetust 180 eurot. See katab ½ tavapärasest osalustasust ning kogu üliõpilase osalustasu.

Toetuse saamiseks palume, et registreerite end koos abstraktiga konverentsi veebilehel <https://ecobalt2023.kbfi.ee/new-page-template-2/registration/>

Registreerimise veebilehel on näidatud ka e-maili aadress, millelt võib paluda arvet. Palun kirjutage näidatud aadressile email, milles palute arvet Eesti Toksikoloogia Seltsile 180 euro ulatuses. Kui teie osalustasu on suurem, kui 180 eurot, siis jääb ülejäänud Teie enda kanda (kui tarvis, saate selle kohta paluda eraldi arve).

Palun saatke oma esitatud abstrakt ning ETS-le adresseeritud arve 180 euro ulatuses aadressil: ets@kbfi.ee hiljemalt 28. juuliks.

Eurotox 2023

10-13. septembrini toimub EUROTOX konverents Ljubljanas ning abstrakte on võimalik esitada veel 3. juulini!
<https://www.eurotox2023.com/abstracts/>

Kõik ettepanekud kodulehele ja üldisemalt seltsi tegevuse osas palun saata Angelale.
angela.ivask@ut.ee
ets@kbfi.ee

Kõike head soovides
Angela Ivask

Tutvume seltsikaaslastega!

Mailis Laht

Mis on Sinu praegune töökoht/millega tegeled praegusel hetkel?

Töötan hetkel Eesti Keskkonnauuringute Keskuses (EKUK) keskkonna- ja analüütilisekeemia peaspetsialistina. Minu tööks on erinevate uuringute sisulis-tehniline läbiviimine alates lähteülesannete koostamisest, kuni tulemuste kokkuvõtete tegemiseni. Peamiselt teen veevaldkonna ohtlike ainete seotud töid.

Kus oled varem töötanud?

Ülikooli kõrvalt töötasin osalise koormusega KBFI-s Anne Kahru juures. Alates 2001 aastast töötan EKUKis ehk juba 22 aastat. Kahe suure ühisprojekti raames olen paralleelselt töötanud ka Tartu Ülikoolis kokku umbes 10 aastat. EKUKis olen töötanud väga

erinevatel ametikohtadel. Olen teinud labori analüüse veest, toidust ja kütustest. Rajanud nullist mikrobioloogia osakonna EKUKi. Juurutanud hulga erinevaid analüüsimeetodikke eri valdkondades. Juhtinud EKUKi poolt Euroopa ja Läänemere koostööprojekte. Koostan iga-aastaselt seirearuandeid. Olen Läänemere ekspertrühmas ohtlike ainete valdkonnas ja teeme palju sisuanalüüse Keskkonnaministeeriumile.

Mis eriala oled õppinud?

Olen lõpetanud Tallinna Tehnikaülikoolis Bio- ja toiduainete tehnoloogia eriala. Lõputöö oli seotud biotehnoloogia valdkonnaga ja toksikoloogia teemaline. Lisaks olen õppinud Tartu Ülikooli Tehnoloogiainstituudis keskkonnatehnoloogia doktorantuuris. Peamine uurimissuund antibiootikumi resistentsuse levik.

Kuidas jõudsid toksikoloogiasse ja miks Sind toksikoloogia huvitab?

Toksikoloogia juurde sattusin natuke juhuslikult. Soovisin töötada elusloodusega seotud valdkonnas, aga ei tahtnud toiduga mängida. Minu lemmikud on bakterid, mis tõttu valisin biotehnoloogia keskkonna suuna. Eesti Vabariigi alguses oli kõik veel lapsekingades ja selgeid piire ja valmis lahendusi polnud kusagil. Alustasin KBFI-s tehnikuna ökotoksikoloogiliste katsetega ja peale lõpetamist läksin keskkonnauuringute laborisse tööle. Olen uurinud ohtlike ainete mõjusid mõõtmiste teel, aga pigem on viimasel ajal seos teoreetiline ehk kasutame teiste uuringu andmeid keskkonnas leiduvate ainete mõjude hindamiseks. Kõik keskkonnapiirväärtused põhinevad ökotoksikoloogiliste mõjude andmetel ja selle valdkonna tundmine on igapäeva töös väga vajalik. Toksikoloogia huvitabki mind just seetõttu, et annab vastuseid ainete mõjude kohta organismidele ja selgitab mis on ühe või teise mõõdetud kontsentratsiooni tegelik tähendus meile ja keskkonnale.

Millised on olnud Sinu senised rollid Eesti Toksikoloogia Seltsis?

ETS-iga liitusin üsna algusaegadel. Ei kuulunud küll päris asutajate hulka, sest olin siis alles äsja ülikooli astunud. Alates 1998 aastast olen seltsiliige. Selts oli sellel ajal osa meie grupi (KBFI ökotoksikoloogia) igapäevasest olemusest. Ma olen jäänud siiani, sest selts annab vajalikku sisendit ja suhteid, mida mujalt on raske saada. Seltsi tegevuses osalemisel on mul olnud ka erinevaid aegu. On olnud aastaid, kus pole saanud isegi üldkoosolekul osaleda ja olen teinud volituse. Samas olen väikest viisi aidanud korraldada ja läbi viia seltsi konverentse. Hetkel katsun panustada ideede ja tegemistega juhatuses olles.

Kus ja millisena näed toksikoloogiaga seotud erialade rolli Eestis?

Päris eraldi toksikolooge ilmselt Eestis koolitada ei ole mõtet, sest oleme nii väiksed. Samas näen, et valdkondi, mille õppekavadesse peaks kuuluma toksikoloogia põhialused on palju. Alates meditsiinist ja inimese tervisest jätkates veterinaar valdkonnaga ja jõudes lõpuks keskkonna mõjudeni välja. Toksikoloogia on valdkond, millel on seos kogu eluslooduse ja inimtegevusega. Tuleks lihtsalt mõelda, kuidas vajalikud baasteadmised jõuaks kõigi tegelikult mõjutatud osapoolteni.

Tutvume seltsikaaslastega! Randel Kreitsberg

Mis on Sinu praegune töökoht, millega tegeled praegusel hetkel?

Olen TÜ ökotoksikoloogia teadur ja põhiline aeg on jagatud kahe projekti vahel: vähikaitsemehhanismid kaladel reostus veekeskkonnas ja mikroplast Eesti merekeskkonnas. Lisaks alustan sügisel Eesti väikesadamate reostuse uurimisega.

Mis eriala oled õppinud?

Olen erialalt zooloog.

Kus oled varem töötanud?

Töötasin EMÜ Limnoloogiakeskuses laborandi ja teadurina erinevates projektides, olen tegelenud ka teaduskommunikatsiooniga (TÜ teaduskommunikatsiooni peaspetsialist) ja teletööga (ETV keskkonnasaade Osoon) ning 4

aastat veetsin Haridus- ja teadusministeeriumis programmijuhi ja teadusnõunikuna.

Kuidas jõuadsd toksikoloogiasse ja miks Sind toksikoloogia huvitab?

Toksikoloogia (õigemini merereostuse) vastu tekkis esimene huvi juba keskkooli bioloogiaõpikust. Kui ülikoolis kalade bioloogia loengus tutvustati sellist teadlast nagu Arvo Tuvikene ja tema tööd, siis järgmise asjana võtsingi Arvoga ühendust – kalad ja toksilised ained on senimaani paelunud. Minu jaoks on oluline, et teaduse tegemise raames on lootust reaalselt keskkonna heaollu panustada – ökotoksikoloogias ei pea kunagi vestluskaaslastele seletama, et miks ikkagi see teadus vajalik on. Ja muidugi loomade füsioloogia... – need peenikesed rakusisesed mehhanismid, mis tegelevad toksiliste ainetega ja üldise homöostaasi säilitamisega – selle kohta on jube põnev rohkem teada saada.

Millal ja kuidas liitusid Eesti Toksikoloogia Seltsiga?

Olin pikalt seltsi liige doktorandina. Vahepealsetel ministeeriumi ja kommunikatsiooni aastatel jäin tegevusest kõrvale ja uuesti asusin liikmeks 2023. aastal.

Millised on olnud Teie rollid Eesti Toksikoloogide Seltsis?

Olen osalenud seltsi üritustel. Selts on olnud hea kontaktide võrgustik ja olen siit leidnud nt kolleege projektidesse.